

СТАНОВИЩЕ

по дисертационния труд за получаване на научно-образователната
степен „Доктор“ –

**„Професор Александър Поплилов - преподавателски принос за
изкуството на плаката в България“**

на Стоян Дечев Дечев

от проф. Тома Върбанов Върбанов

Преди всичко, бих искал да заявя своята благодарност на катедра „Плакат и визуална комуникация“ за поканата да участвам със становище по дисертационния труд на Стоян Дечев “Професор Александър Поплилов - преподавателски принос за изкуството на плаката в България“ не само защото темата е изключително стойностна и важна за днешния и бъдещите дни на нашата Академия и култура, но и защото се запознах до голяма степен с високите нравствено-морални устои и професионална зрялост и на самия дисертант. Наред с това, приветствам стремежа на катедрата - по повод 100 години от рождението на проф. Александър Поплилов да направи максимално повече за пълното осветяване и анализ на делото, реалното място и заслуги на неговата енциклопедична личност. Мисля, че от това се нуждаят днес не само катедрата и Художествената Академия, но и цялата художническа колегия. Изборът на Стоян Дечев за темата на своята дисертация намирам за изключително точен, професионално стойностен и отговорен, което приемам като първа, важна заслуга на този труд.

Той се състои от увод, три глави и заключение. Първата глава „Художник и личност“ ни запознава цялостно с обекта на изследването – богатата, широко изявена и неподражаема личност на Художника и истинския интелектуалец. Наред с кратките биографични данни, много полезен с актуалността си е анализът, който авторът прави за значението на семейната среда, за култа към труда, за култа към истината, особено необходим за времето, в което живеем и работим, за скромността – определяща черта на професор Поплилов, без аналог в гилдията на художниците. Той не е правил самостоятелни изложби, не е правил автопортрети, не използва никога думата „творчество“ и съветва и другите да не го правят. И за всичко това той има своите, озвучени или не, високи

нравствени аргументи. Отбелязва се почтеността на Професора , който в живота си не е проявявал комерсиалност, или меркантилност и се акцентира чувството му за хумор, бликащо от остроумието му и преди всичко като проява на мъдростта, която Професорът е наследил и натрупал с годините.

Втората глава „Учител и ученик“ е сърцевината на дисертационния труд, която убедително разкрива неговата основна идея и цел. Неоспоримо са изведени огромната роля и заслуги на проф. Поплилов за укрепването на специалност „Плакат“, за нейното решително осъвременяване, ново съдържание и поставянето ѝ на съвременна професионална, методическа и артистична основа, за въвеждането на нови дисциплини в нея , а по-късно и на нови специалности в Академията, за които той е вдъхновен инициатор. Това са – „Текстил и мода“(1959), „Промислени форми“(1963), „Пространствено оформление“(1971), както и идеята за „Дизайн на детската среда“, разкрита по-късно. Неговата решителност и далновидност се доказва все повече с времето. Това определя непреходното му, трайно място не само като артист в сферата на живописата, плаката, илюстрацията, шрифта, запазената марка, пощенската марка, художественото оформяне на пространството, но и като уникален Учител и реформатор на художественото ни образование. Стоян Дечев убедително го определя като най - подходящата личност, която тогава, когато трябва, близо 30 години създава и развива обновената специалност „Плакат“ и тласка напред цялостното съвременно развитие на Художествената Академия.

Третата глава „ Приятел и колега“ разглежда отношенията на проф. Поплилов със студентите и колегите си и неговото естествено, трайно влияние върху тях на една човешка и приятелска основа. Отново се подчертава ролята на неговото незабравимо слово, участието му в конферанси, дипломни защити и други академични форуми , които дълго остават в съзнанието на аудиторията и на всички, които са отворили сетивата си да учат и знаят , да мислят и създават. Както в целия труд, така и в тази глава са приведени безброй примери и цитати, които подкрепят мислите и убежденията на кандидата.

Дисертантът е събрал фактология, записи и документи от своя личен архив и от фонда на Академията, от други институции и от десетки колеги от цялата страна – извършен е огромен събирателен труд.

За това, че базисния материал е бил почти необозрим говори и факта, че в началото трудът изглежда почти в насипно състояние – без четлива структура и облекчаващи изложението композиционни акценти. Но сам авторът прави уговорката още в Увода на стр.10, че „езикът в дисертацията не е строго научен“ и убедително обяснява защо - самият обект на изследването е богато надарена, артистична личност, която може да бъде представена и разкрита в по-голяма пълнота само в свободна езикова форма. По-нататък в изложението на стр. 151 авторът отново прави уговорка за стила и езика на изложението и ги обяснява. Но това се оказва излишно, защото Стоян Дечев не само е взел правилното решение, но до 151 стр. вече категорично е убедил и читателя в това.

Трудът е написан много емоционално и се чете с нарастващо любопитство и интерес. Авторът се възхищава от синонимното богатство в словото на Учителя си, сам се изкушава от него и трудът му изобилства с неизброими примери на това увлечение. Текстът е увлекателен и предразполага запознатия читател към спомени и много лични откровения, каквито за мое съжаление - нямат място в това кратко становище. А то е, че със съдържателните и формални качества на труда си, дисертантът успешно е свършил своята работа.

И до днес тези, които познават и помнят проф. Александър Поплилов и неговото внушително дело, не само с благодарност са скътали в душите си обаянието, словото и мъдростта му, но и често се позовават на тях. Този факт убедително показва каква е трайната духовна диря, завещана от тази величава личност. Дисертационният труд на Стоян Дечев е нов, достоен израз на признателност на неговите ученици, колеги и приятели и вярвам, че той ще получи висока оценка, а авторът му – научно-образователната степен „доктор“, която той напълно заслужава.

март 2018

проф. Тома Върбанов